

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 13/16

Luxembourg, 15. februar 2016

Sodba v zadevi C-601/15 PPU
J.N./Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie

Pravo Unije dopušča pridržanje prosilca za azil, kadar to zahteva zaščita nacionalne varnosti ali javnega reda

Nova prošnja za azil, ki jo vloži oseba, zoper katero je bila izdana odločba o vrnitvi, ne sme povzročiti razveljavitve te odločbe

J.N. je leta 1995 na Nizozemskem vložil prvo prošnjo za azil. Prošnja je bila leta 1996 zavrnjena. J.N. je v letih 2012 in 2013 vložil novi prošnji za azil. Državni sekretar je leta 2014 zadnjo od teh prošenj zavrnil, odredil, da mora J. N. nemudoma zapustiti Evropsko unijo, in zoper njega izdal desetletno prepoved vstopa. Tožba zoper to odločbo je bila s pravnomočno sodbo zavrnjena.

Med letoma 1999 in 2015 je bil J.N. za različne kršitve (večinoma tatvine) enaindvajsetkrat obsojen na denarne ali zaporne kazni. Nazadnje je bil J. N. leta 2015 prijet zaradi tatvine in zaradi tega, ker ni upošteval prepovedi vstopa. Ponovno je bil obsojen na zaporno kazen, nato pa je bil kot prosilec za azil pridržan. Medtem ko je prestajal kazen zapora, je namreč J. N. vložil četrto prošnjo za azil.

V teh okoliščinah je Raad van State (državni svet, Nizozemska), ki mu je bila predložena tožba J.N., Sodišču postavil vprašanje. To vprašanje se med drugim nanaša na sodno prakso Evropskega sodišča za človekove pravice v zvezi s primeri, v katerih se lahko odredi pridržanje prosilca za azil. Nacionalno sodišče se v teh okoliščinah sprašuje o veljavnosti Direktive 2013/33, ki omogoča pridržanje prosilca za azil, kadar to zahteva zaščita nacionalne varnosti ali javnega reda.¹

Sodišče je današnjo sodbo izdalo po nujnem postopku predhodnega odločanja. Ugotovilo je, najprej, da se z ukrepom pridržanja, ki ga določa Direktiva, uresničuje cilj v splošnem interesu, ki ga Unija priznava. Opozarja, da zaščita nacionalne varnosti in javnega reda prav tako prispeva k varstvu pravic in svoboščin drugih. V zvezi s tem Listina Evropske unije o temeljnih pravicah ne vsebuje le pravice vsakogar do svobode, temveč tudi pravico do varnosti.

Sodišče je nato preizkusilo, ali je ostal zakonodajalec Unije v mejah tega, kar je primerno in potrebno za uresničitev legitimnih ciljev, in ali je zagotovil pravično ravnovesje med pravico prosilca za azil do svobode in zahtevami, ki izhajajo iz zaščite nacionalne varnosti ali javnega reda.

Glede na pomen pravice do svobode in težo posega, kakršen je pridržanje, Sodišče poudarja, da se morajo omejitve pri izvrševanju te pravice določiti v mejah tega, kar je nujno potrebno.

Sodišče ugotavlja, da se lahko prosilca za azil pridrži le, če je spoštovana vrsta pogojev, ki se med drugim nanašajo na trajanje pridržanja (ki mora biti najkrajše možno).

Dodaja, da se spoštovanje strogih omejitev, ki v teh okoliščinah veljajo za pooblastila pristojnih nacionalnih organov, zagotavlja tudi z razlago pojmov „nacionalna varnost“ in „javni red“.

Sodišče je tako presodilo, da pojem „javni red“ vsekakor predpostavlja – razen socialne motnje, ki jo pomeni vsaka pravna kršitev – resnično, sedanjo in dovolj resno grožnjo, ki ogroža temeljni interes družbe.

¹ Člen 8(3), prvi pododstavek, (e), Direktive 2013/33/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o standardih za sprejem prosilcev za mednarodno zaščito (UL L 180, str. 96).

V zvezi s pojmom „javna varnost“ iz sodne prakse Sodišča izhaja, da ta pokriva tako notranjo kot zunanjo varnost države članice. Zato ogrožanje delovanja institucij in temeljnih javnih služb ter preživetje prebivalstva, pa tudi tveganje resnih motenj v zunanjih odnosih ali mirnem sožitju med narodi, ali ogrožanje vojaških interesov lahko vplivajo na javno varnost.

Raad van State je Sodišču sporočil, da v skladu z njegovo sodno prakso prošnja za azil, ki jo vloži oseba, zoper katero teče postopek vračanja, povzroči razveljavitev prejšnje odločbe o vrnitvi. V zvezi s tem Sodišče poudarja, da se zaradi zagotovitve polnega učinka Direktive 2008/115² vsekakor zahteva, da se začeti postopek, v katerem je bila izdana odločba o vrnitvi – po potrebi s hkratno prepovedjo vstopa – lahko nadaljuje v fazi, v kateri je bil prekinjen zaradi vložitve prošnje za mednarodno zaščito, in to takoj, ko je bila ta prošnja na prvi stopnji zavrnjena. Države članice imajo namreč obveznost, da ne ovirajo uresničevanja cilja Direktive 2008/115, to je vzpostavitve učinkovite politike odstranitve in repatriacije nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav.

Sodišče opozarja tudi, da iz lojalnosti držav članic in iz zahtev po učinkovitosti izhaja, da morajo države članice svojo obveznost odstranitve, v primeru ko je z Direktivo tako predpisano, izpolniti v najkrajšem možnem času. Ta obveznost ne bi bila spoštovana, če bi se izvršitev odločbe o vrnitvi odlagala zaradi tega, ker se po tem, ko je bila prošnja za mednarodno zaščito na prvi stopnji zavrnjena, postopek ne bi mogel nadaljevati v fazi, v kateri je bil prekinjen, temveč bi se moral začeti znova.

Sodišče nazadnje poudarja, da Direktiva 2013/33, s tem ko države članice pooblašča, da sprejmejo ukrepe za pridržanje iz razlogov zaščite nacionalne varnosti ali javnega reda, ne krši ravni zaščite, ki jo zagotavlja Evropska konvencija za človekove pravice (EKČP)³, ki omogoča pridržanje osebe, zoper katero postopek za izgon „teče“.

Sodišče zaključuje, da veljavnosti Direktive 2013/33 v delu, v katerem dopušča take ukrepe pridržanja, ki so po svojem obsegu – da bi se zadostilo zahtevam sorazmernosti – strogo omejeni, ni mogoče oporekati.

OPOZORILO: Vprašanje za predhodno odločanje omogoča sodiščem držav članic, da glede spora, ki jim je bil predložen v odločanje, vprašajo Sodišče o razlagi prava Unije ali pa mu predlagajo, da odloči o veljavnosti akta Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Naloga nacionalnega sodišča je odločiti o zadevi v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba enako zavezuje druga nacionalna sodišča, ki imajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

² Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (UL L 348, str. 98).

³ Člen 5(1)(f), drugi del povedi, EKČP.